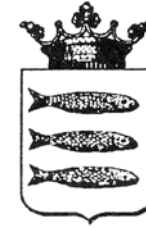

DORPSORGaan

SPAARNDAM

Dorpsorgaan

Blad van de Dorpsraad Spaarndam
Onder verantwoordelijkheid van de redactie

27^e jaargang 1993 nr. 1

Redactie

Gerrit van den Beldt, Jan Berk,
Ageeth de Kuijer, Herman Radema,
Willem van Warmerdam

Adres

Westkolk 4, Spaarndam-West

Vormgeving

Willem van Warmerdam,

Abonnementsprijs voor toezending

f 15,- per jaar (4 nummers) over te maken op:

Bankrekeningnummer 11.83.08.092,
Rabobank Spaarndam,
t.n.v. Stichting Dorpsraad Spaarndam.

Redactioneel

1993 is alweer in volle gang. Ook de redactie is weer met frisse moed om de redactietafel gaan zitten en het resultaat kunt u in dit Dorpsorgaan lezen.

De u wel bekende rubrieken als de Kroniek, nieuws van de Dorpsraad, een stukje geschiedenis en in dit kader ook 100 jaar Kruiswerk, ons gesprek met dit keer een familie waar muziek centraal staat en een verhaal uit de oude doos. U wordt geïnformeerd over sportverenigingen, planologie, de uitslag van de prijsvraag uit Dorpsorgaan 1992 nr. 4, het milieu - van een kritische kant belicht - en nieuws van verschillende verenigingen.

Het is een Dorpsorgaan geworden waar voor iedere Spaarndammer wel herkenbare en zeker ook leesbare artikelen in staan. Léés over uw dorp, over zijn inwoners en voel u betrokken, want dat is Spaarndam zeker waard! Het volgende Dorpsorgaan verschijnt rond 15 juni. Kopij inzenden uiterlijk 25 mei (graag eerder).

Inhoudsopgave

De Dorpsraad heeft....	2
Mededelingen van de Dorpsraad	3
In memoriam P.F. de Meester	3
Kroniek van Spaarndam	5
De reparatiewerken aan de Spaarndammerdijk in 1510 (I).	9
Wat wil je worden	12
In gesprek met	13
Rondom het dorp	16
Onze prijsvraag over Fort Zuid - de uitslag	19
Een gezin dat leeft met muziek	20
Polderman-vleugel in Stompe Toren	22
Zomerprogramma Stompe Toren verschijnt medio april	22
Het afvalwater van Spaarndam-oost	23
Een beter milieu begint bij jezelf	23
Jubilea verenigingen	25
1968 - Bejaardensoos - 1993	25
Het water op	25
100 jaar Kruisvereniging Spaarndam-Haarlemmerliede	26
Collecteweek 1993 Nationaal Fonds Kinderhulp	26
Het jeugdwielrennen gaat weer van start	27
Speeltuinenvereniging "Nieuw Leven"	28
Dorpsagenda	28

Mededelingen van de Dorpsraad

Samenstelling en taakverdeling Dorpsraad Spaarndam

<i>voorzitter</i>	Wil van Warmerdam	Spaarndammerdijk 95A	383573	2-3-5
<i>secretaris</i>	Marga Duinker	Van Beaumontstraat 20	378087	4
<i>penningmeester</i>	Theo van Lieshout	Clara van Spaarnwoudestraat 48	373648	3-6-7-10
<i>vice voorzitter</i>	Jan Berk	Visserseinde 25	371981	4-7-9
<i>leden</i>	Mary Scholtemeijer	Oostkolk 15	373654	1-2-3-5-6
	Trudy Coosemans	Vermootenstraat 8	383864	3-6-8
	Jolijt de Jong	Visserseinde 49	370654	4-6-8
<i>adviseurs</i>	Jan Bischof	Claes van Kietenstraat 1	372770	8
	Piet Stapel	Pol 46	370840	1-4

Werkcommissies (zie de cijfers achter de namen)

1. Commissie Dorpsgezicht Spaarndam
2. Werkcommissie Verkeer
3. Werkcommissie Ruimtelijke Ordening Intern
4. Werkcommissie Ruimtelijke Ordening Extern
5. Werkcommissie Huisvesting
6. Werkcommissie Dorpsbelangen
7. Werkcommissie Verenigingen
8. Werkcommissie Milieu
9. Redactie Dorpsorgaan
10. Raad van Toezicht Dorpscentrum

In de werkcommissie Verkeer hebben tevens zitting:

P. de Boer, E. Dummer en R. Stapel

De Dorpsraad heeft....

- bericht ontvangen dat ons bezwaar tegen de opblaasbare tennishal niet gegrond is verklaard. Aangezien hierbij niet ons bezwaar tegen de hoogte is meegenomen zullen wij nu onze bezwaren richten aan de Gedeputeerde Staten;
- een brief geschreven aan de directie van de P.T.T. met het verzoek de sluiting van het Spaarndamse postkantoor in november 1993 te heroverwegen;
- bezwaar gemaakt op diverse gronden tegen het opnieuw in gebruik nemen van het Schoteroog als vuilnisstortplaats;
- met ontsteltenis kennis genomen van de voorgenomen gedeeltelijke sluiting van het huidige ziekenhuis Johannes de Deo en hier bij de gemeente Haarlem en het bestuur van het Kenner Gasthuis bezwaar tegen aangetekend;
- gereageerd op het ontwerp bestemmingsplan "Visserseinde-noord" waarin o.i. een aantal onjuistheden staan. Te zijner tijd zal dit plan in de openbaarheid worden gebracht, waarop dan een ieder zijn of haar bezwaren kan aantekenen.

Mededelingen van de Dorpsraad

Gezien een wijziging van de landelijke Bouwverordening en de daarmee samenhangende wijziging van de Bouwverordening van de gemeente Haarlem, zal de Commissie Dorpsgezicht Spaarndam ook haar maandelijks openbare vergadering op de laatste maandagmiddag van de maand gaan verplaatsen. Zij zal daartoe in klein comité zitting gaan houden op de 1e en de 3e dinsdag van elke maand, 's morgens van 10.00 - 11.00 uur in de Gemeente Secretarie op de Westkolk 4 op de volgende data:

2 en 16 maart	1 en 15 juni	7 en 21 september
6 en 20 april	6 en 20 juli	5 en 19 oktober
4 en 18 mei	3 en 17 augustus	2 en 16 november
	en	7 en 21 december.

Voor grotere zaken, zoals nieuwbouw etc. zal de Commissie Dorpsgezicht Spaarndam 2 x per maand een openbare vergadering beleggen van 13.00 -14.00 uur, voorafgaande aan de vergadering van de Schoonheidscommissie van de gemeente Haarlem. Deze vergaderingen zullen plaatsvinden op de 2^e en 4^e dinsdag van de maand in de Lange Veerstraat 36, Haarlem, 4e verdieping op de volgende data:

9 en 23 maart	8 en 22 juni	14 en 28 september
13 en 27 april	13 en 27 juli	12 en 26 oktober
11 en 25 mei	10 en 24 augustus	9 en 23 november
	en	14 en 28 december

NB: Bovengenoemde vergaderingen zullen alleen plaatsvinden indien er plannen te behandelen zijn. Het is voor belangstellenden uit Spaarndam dus een goede zaak eerst even te informeren of een bepaalde vergadering doorgang zal vinden.

Dat kan gebeuren bij het secretariaat van de Schoonheidscommissie en van de Commissie Dorpsgezicht Spaarndam, dhr. F. Helsloot, tel: 023 - 171690.

In memoriam P.F. de Meester

1920 - 1993

Velen kwamen te Westerveld bijeen om Piet de Meester op 28 januari bij zijn laatste gang te begeleiden. Zijn levensloop en zijn belangrijke plaats in de Spaarndamse dorpsgemeenschap werd goed verwoord door hen die daar spraken. In ruimere kring moge hieraan dan ook aan worden herinnerd, dan wel bekendheid worden gegeven in ons Dorpsorgaan.

Ondergetekende mag hier zijn nagedachtenis schetsen, na een halve eeuw voortdurend contact, als scheepsbouwer, als bestuurder en als buurman en vriend.

Uit Zeeland afkomstig werkte Piet de Meester in zijn jonge jaren, zoals zijn vader, in de akkerbouw bij de boeren in de Houtrakpolder en zij woonden te Spaarndam. Na een paar jaar vond hij dat zijn toekomst wellicht beter was gediend in een ander vak en ging hij naar Scheepswerf Stapel.

Tot dusver had Piet schepen alleen maar voorbij zien varen en hij begreep dat er leerjaren waren in te halen, wilde hij vooruit komen. Dat deed hij dus want hij wist toen al van aanpakken en dat doelgericht te doen.

In memoriam

Hij werd "maat" bij Douwe Jellema, zijn latere schoonvader, die hem veel bijbracht van het scheepsbouwvak. Maar hij niet alleen, want Piet zorgde er voor dat ook anderen hem het nodige van hun kennis en ervaring overdroegen.

Toen de jaren '40 - '45 achter de rug waren stond hij dus gesteld als zelfstandig opererend scheepsjzerwerker. Maar er zat meer in: toen ook op de Rietpol grootschalige nieuwbouw tot ontwikkeling kwam (begin vijftiger jaren), ging De Meester naar de overkant van het Spaarne en werd daar baas en vervolgens algemeen bedrijfsleider. Aldus droeg hij bij om de in Nederland toonaangevende reputatie van de Spaarndamse produkten verder te verbreiden.

Naast zijn werk deed Piet de Meester aan sport. Na de wielersport in de polder werd het voetballen bij S.F.C. Spaarndam, toen der tijd de enige club alhier. In 1948 speelde hij in het elftal dat kampioen werd van de HVB en werd er gepromoveerd naar de KNVB. Na één jaar er weer uit. Omstreeks die tijd kwam het zgn. "Lagedijk-stadion" tot stand, zodat er in ons eigen dorp gevoetbald kon worden, hetgeen toen jarenlang niet het geval was geweest.

Als jong en voortvarend bestuurder van zijn club had Piet de Meester, naast anderen, daar een groot aandeel in. Hij werd voorzitter en bleef dat vele jaren, slechts met een korte onderbreking.

Er ontstond concurrentie toen S.H.S. te Spaarnwoude werd opgericht: de animositeit kon meestal toch nog binnen de perken worden gehouden.

Na een aantal jaren moest S.H.S. letterlijk het veld ruimen, daar het terrein op het land van Vreeburg, zandput werd voor de A9 in aanleg.

Piet de Meester wist de koppen bij elkaar te krijgen voor een gezamenlijk nieuwe accommodatie aan de Ringweg. Toen dat slaagde lag fusie voor de hand: het werd S.V. Spaarnwoude en de eerste voorzitter werd Piet en hij gaf zodanig leiding dat oude wrijvingen vrij snel op de achtergrond geraakten en werden overwonnen.

Het besturen van een club betekende toentertijd: alle voorkomende werkzaamheden zelf uitvoeren, een heel verschil met tegenwoordig nu er meestal een keur van medewerkers in allerlei functies beschikbaar is. Het voetbalbestuur moest daartoe elke week bij toerbeurt bij een bestuurslid thuis vergaderen om alles te regelen en het merendeel nam daarnaast ook zelf nog aan de competitie deel: anders wist je niet waarover je het had, zei men.

Ook bij Nova Zembla ging het er ongeveer zo toe. Hier was Piet de Meester jarenlang voorzitter van de wedstrijdcommissie: als het vroor kon je toch niet voetballen. Een enkele keer had je dus maar kans om zelf een tocht te rijden en dat kon hij ook goed; passend bij zijn postuur reed hij een korte, stevige slag en lang kon hij het volhouden. Vooral goed tegen wind....

Eén en ander bracht veel ervaring en mensenkennis en gaf vaak een band en je kon goed met hem lachen.

Tenslotte de Dorpsraad.

Veertig jaar geleden bracht hij de Contactcommissie van de Spaarndamse verenigingen tot stand en vijf en twintig jaar geleden bij de Dorpsraad die daaruit voortkwam, stond Piet de Meester wederom mede aan de wieg.

Hij was meer dan tien jaar dorpsraadlid. Vier jaar geleden heeft hij daarvan afscheid genomen. Hij was toen voorzitter. De Commissie Beschermd Dorpsgezicht en het Dorpsorgaan hielden hem nog een tijdje in hun midden. Het was een bekroning op een welbesteed leven. Zijn gezondheid ging achteruit. Vergaderingen duurden hem toch altijd al gauw te lang: voor een juist oordeel en een goed besluit hoeft dat ook niet, vond hij.

Als buurman praatten wij nogal eens over uiteenlopende zaken, want de band die was ontstaan, die bleef. Gelukkig was hij met zijn vrouw, met zijn kinderen en met zijn kleinkinderen. Zoveel mogelijk zat hij nog op zijn tuin te wieden.

Wij blijven hem dankbaar dat hij het Spaarndamse tuintje ook zo goed heeft onderhouden.

G.P. Stapel.

Kroniek van Spaarndam

periode 28-11-1992 tot 28-02-1993

za 28 nov In "Het gesprek van de Week" in het H.D. een interessante kennismaking met onze oud-dorpsgenote Thea Adebahr (Van Nus). Zij is de oprichtster van de "Deutsch-Niederländischen Verein".

vr 4 dec De inzameling van groente- en tuin- en fruitafval is een groot succes. Er wordt zoveel GFT-afval uit Zuid-Kennemerland, Amsterdam en de Gooi- en Vechtstreek verzameld dat de provincie er geen raad mee weet. Eerdaags mag het niet meer naar de VAM in Drente worden afgevoerd en moet het in de provincie zelf verwerkt worden. De bouw van een compostfabriek in het westelijk havengebied van Amsterdam is flink vertraagd. Daarom is op bestuurlijk niveau voorgesteld om recyclingbedrijf Rutte voor de compostering te laten zorgen ook al heeft het bedrijf voorlopig nog geen vergunning. Er is sprake van een noodsituatie. En nog lang niet alle gemeenten hebben een gescheiden inzameling van het GFT-afval.

wo 9 dec Dorpsgenote Gerda Edens is door de Nederlandse ambassade in Indonesië uitgenodigd om een expositie in te richten van waaiers en kimono's. Ook zal ze drie workshops geven.

In "Sport Spuit", het orgaan van de S.V. Spaarnwoude lezen we dat de slechte conditie van de sportvelden is verbeterd door een "moldrainage". Door op ca 50 cm diepte een soort bol onder de grond door te trekken is de afwatering sterk verbeterd. Dat was hard nodig want de laatste tijd werden de velden van Spaarnwoude als eerste in de regio afgekeurd. De tijd van het voetbalveld aan de Lage Dijk, bij oudere Spaarndammers nog wel bekend, leek te zijn teruggekeerd. Later bleek de hele behandeling m.n. voor het tweede veld een slecht resultaat opgeleverd te hebben.

za 12 dec Als na ampele discussie over de juiste plaats de aanleg van een fietspad naar en een brug over het Zijkanaal-B eindelijk in uitvoering wordt genomen, blijkt dat het fietspad op de verkeerde plaats wordt aangelegd. Gelukkig wordt de fout tijdig ontdekt en hersteld.

do 17 dec In de Oude Kerk te Spaarndam wordt de traditionele dorps-kerstzang gehouden m.m.v. het Spaarndams Gemengd Koor.

wo 23 dec De diakenen van de Hervormde/Gereformeerde Kerk in Haarlem-Noord/Spaarndam delen voedsel uit aan een groep zigeuners uit Bosnië die is neergestreken in het Recreatiegebied Spaarnwoude.

Naast het Dorpscentrum in Spaarndam wordt een hoge antennemast gebouwd om de bereikbaarheid van de vrijwillige brandweer in de gemeente Haarlemmerliede te verbeteren.

do 24 dec en vr 25 dec De Kerstdiensten in de Oude Kerk worden door de IKON uitgezonden op Hilversum 5.

di 29 dec Er wordt een gewapende overval gepleegd op het PTT-postagentschap in het Dorpscentrum. Even voor zes uur in de middag komen twee gemaskerde overvallers met vuurwapens het postagentschap binnen op het moment dat de post wordt opgehaald. Ze vertrekken weer te voet nadat ze een aanzienlijk geldbedrag hebben buitgemaakt.

Kroniek van Spaarndam

1993

- vr 1 jan Toen Ageeth de Kuijer, na Oudjaar gevierd te hebben bij kennissen, bij thuiskomst probeerde haar deur te openen, bleek deze van binnenuit op de knip te zijn gedaan. Eerst werd er aan een inbraak gedacht. Maar toen na heel veel inspanningen de deur eindelijk geopend kon worden bleek de sluiting veroorzaakt te zijn door de kater van Ageeth. Door het vuurwerk was hij in doodsangst geraakt en tegen de deur gesprongen en had daarbij de hendel van een knip naar omlaag getrokken.
- ma 4 jan Haarlemmerliede brengt het huishoudelijk afval voortaan naar de nieuwe vuilverbrandingsoven in het westelijk havengebied van Amsterdam. Grof vuil moet voortaan apart worden aangeboden en wel op de derde woensdag van de maand.
- In het Dorpscentrum vindt 's avonds de traditionele Nieuwjaars-bijeenkomst plaats. Het is een drukte van belang.
- Langs de Spaarne-oever tussen de monding van het Vaartje en het dieselgemaal van Rijnland wordt de houten beschoeiing verwijderd en vervangen door zogenaamde "schanskorven", stenen die door een soort metalen gaasconstructie bij elkaar worden gehouden. Het Hoogheemraadschap Rijnland is afgestapt van geïmpregneerd hout voor beschoeiingen en heeft het gebruik zelfs verboden. De creosootolie of het wolmanzout wat bij het impregneren wordt gebruikt komt na een tijdje in het water en de bagger terecht en zorgt dan voor een soort vergiftiging.
- do 7 jan Laura Kroon van de Adalbertusschool (groep 6) houdt haar spreekbeurt over ons Dorpsorgaan. Volgens de juf weet ze de klas goed te boeien. Na afloop krijgt iedere klasgenoot een door Laura gemaakt Klasse-orgaantje en zelf krijgt ze een 9 voor haar spreekbeurt.
- ma 11 jan Vandaag is Martijntje Arieda van de Veenbrink-Baelde overleden. Ze was de weduwe van Gerard Jan van de Veenbrink en werd 70 jaar. Ze woonde aan de Ringweg op nummer 111.
- vr 15 jan Op de speelplaats van de Spaarneschool worden twee stalen trappen geplaatst, kunstwerken om in te klauteren en op te zitten, een soort klaslokaal in de buitenlucht, ontworpen door de kunstenaar Ton van der Vleuten uit Kaatsheuvel.
- vr 22 jan Dorpsgenoot en musicus Rob Spierenburg brengt een CD uit onder de titel "Let's call it a day". Spaarndammers kunnen deze in voorverkoop verkrijgen in Café "De Toerist".
- De nieuwe Spaarneschool wordt officieel geopend. Water uit het Spaarne wordt in putsen via een ketting van belangstellenden doorgegeven tot aan de schoolmuur waar de doopplechtigheid plaatsvindt. De wethouder van onderwijs in de gemeente Haarlem, C. Mooij, werpt als eerste zijn puts leeg.
- za 23 jan De aanhoudende regens en zuidwester stormen zorgen voor een hoge stand van Rijnlands boezem bij Spaarndam. Het gemaal aan de Pol draait op volle toeren. Afgelopen jaar werd de helft van het gemaal vernieuwd en de capaciteit uitgebreid. Dit jaar volgt de andere helft.
- In het Dorpscentrum wordt het zilveren jubileum gevierd van de Spaarndamse Bejaardensoos.

Kroniek van Spaarndam

- za 23 jan Petrus Franciscus (Piet) de Meester is vandaag op de leeftijd van 72 jaar overleden. Hij woonde aan de Kerklaan 28. (Zie ook op pagina 3 zijn necrologie).
- di 26 jan Wie bij spoedgevallen de eigen huisarts niet kan bereiken moet in de regio Haarlem voortaan voor de centrale doktersdienst een nieuw telefoonnummer bellen: het is **06-8460**. Het oude nummer 023-313233 komt te vervallen.
- wo 27 jan Na overleg tussen alle betrokkenen is de plaats achter de woningen Kuijperstraat 30 en 32 aangewezen als de meest geschikte plaats voor de geluidmeetmast van de luchthaven Schiphol.
- ma 1 feb Dorpsgenoot Jacob Plas is op de leeftijd van 84 jaar overleden. Vele jaren had hij een slagerij aan de Spaarndammerdijk 94. Na zijn pensionering gebruikte hij de etalage om zijn aquarellen van Spaarndam en omgeving ten toon te stellen.
- Het aantal klachten over geluidshinder dat in 1992 bij de Commissie Geluidshinder Schiphol binnenkwam, is bijna verdubbeld. (60.000 tegenover 35.376). Ook het aantal klagers nam sterk toe. Toename van het luchtverkeer en groter bewustzijn bij het publiek worden als oorzaak genoemd. De luchthaven Schiphol is boos over deze cijfers die met name wat betreft de nachtvluchten onjuist zouden zijn. Ongeveer tegelijkertijd staat in het H.D. de uitslag van een Brits onderzoek naar de verstoorde nachtrust door overkomende vliegtuigen, gemeten in de slaapkamer bij de mensen thuis. De conclusie van dat onderzoek luidde dat kinderen, toiletbezoek en ziekte belangrijker oorzaken zijn van een verstoorde nachtrust dan de overkomende vliegtuigen.
- wo 3 feb Staatssecretaris Wallage reikte in de kantine van het Haarlems Dagblad het eerste leesdiploma uit aan Peter Keuning van de Spaarneschool. Het diploma is een idee van de stichting "Krant in de Klas". Op de foto in het H.D. leest de staatssecretaris samen met enkele leerlingen van de Spaarneschool in het H.D.
- Aan de Oostkolk 3 ontstaat brand als een op de kachel te drogen gelegde spijkerbroek vlam vat. De schade wordt voorlopig op twee ton geschat.
- Vandaag is dorpsgenoot Jos Bottelier op 35-jarige leeftijd overleden. Hij woonde Kuijperstraat 5.
- za 6 feb Dorpsgenote Ingrid van Dingstee (17) wint met haar vertolking van het Vioolconcert van Mendelsohn-Bartholdy de finale van het Davina van Wely Concours te Den Haag. Zij wordt uitgenodigd voor een concert met het Residentie-orkest op 1 april. In het H.D. wordt uitgebreid aandacht aan haar besteed (Zie ook pagina 20).
- vr 12 feb In "De Hofgeest" een interview met de Santpoorter Karel Rozemeijer. Hij is eigenaar van Rost Chemicals in Santpoort-Noord. Daar naast ontplooit hij vele activiteiten. Één daarvan is het spelen van de goedheiligman voor de kinderen uit Spaarndam, al 25 jaar. Hij is echter van plan om er mee te stoppen. Hij wordt al een dagje ouder en vindt tevens dat de commercie zich er teveel mee bemoeit. Letterlijk zegt hij: "Het wordt te massaal. De winkeliersvereniging sponsort het, met alle reclame van dien".

- za 13 feb Speeltuinvereniging "Nieuw Leven" organiseert een rommelmarkt waarvan de opbrengst bestemd is voor het nieuwe clubgebouw.
- Oud-Dorpsgenoot Hans Niehot volgt Jacques de Coninck op als directeur van "Het Molenduin", een school voor moeilijk opvoedbare kinderen aan de Middenduinerweg in Santpoort.
- In het Noordzeekanaal is een steur gevangen. Rond de eeuwwisseling was deze vis, die bekend staat om de kaviaar, nog tamelijk algemeen. Maar door allerlei factoren was hij in de Nederlandse binnenwateren sinds het begin van de jaren vijftig uitgestorven.
- wo 17 feb In het H.D. een dramatische foto van een op de rug liggend schaap met uitgevreten buik. Volgens Cor Zandvliet van Spaarndammerdijk 30 heeft een vos het dier te pakken genomen. Anderen zijn van mening dat honden het hebben gedaan. Het is ondertussen het zevende schaap in drie weken die dit overkomt.
- wo 24 feb Linda en Erwin Halderman slaan samen de eerste paal voor de nieuwe, achtkantige snackbar van "Rob's Snacks" op de hoek van de Ringweg en het Zijkanaal-C. Dorpsgenoot D. Kreuger is de architect.
- Speeltuinvereniging "Nieuw Leven" mag ook van de Raad van State aan de Boezemkade een nieuw clubgebouw neerzetten. Het bezwaar dat twee overburen hadden aangetekend, wordt afgewezen.
- vr 26 feb De vrouwenkring "Wees een Zegen" van de Hervormde Gemeente uit Spaarndam viert het 50 jarig bestaan.
- za 27 feb Klaverjas Vereniging Spaarnwoude organiseert in de kantine van het Sportpark een dans- en kienavond met levende muziek.

De reparatiewerken aan de Spaarndammerdijk in 1510 (I).

Monsterrollen

Bij een verkenning van de oudste rekeningen van Rijnland stuitte ik onlangs op dikke pakken papier die bestonden uit lange lijsten met honderden namen en getallen. Een nadere inspectie wees uit dat dit "monsterrollen" waren, dat wil zeggen loonlijsten van arbeiders die begin 16^e eeuw gewerkt hadden aan de dichting van doorbraken in de Spaarndammerdijk tussen Spaarndam en Amsterdam. Zulke uitgebreide documenten vond ik vooral voor de periode 1510-1520. Dat hing samen met de bijzondere omstandigheden waarin het hoogheemraadschap Rijnland toen verkeerde.

De overstromingen in 1509.

Uit: M.K.E. Gottschalk: Stormvloed en

Rijnland failliet

Rijnland zat in 1510 financieel volledig aan de grond. Als het een bedrijf was geweest zou er sprake zijn geweest van een faillissement.

Hoe was het zo ver kunnen komen? In de voorgaande jaren was Rijnland ongewoon frequent getroffen door dijkdoorbraken en overstromingen. Voor 1502, 1507 en 1508 staan er zware beschadigingen en doorbraken van de Spaarndammerdijk geregistreerd. Door de voortdurende reparatiewerken waren de middelen van het hoogheemraadschap volledig uitgeput.

Ook andere delen van Nederland hadden in het eerste kwart van de 16^e eeuw zwaar te lijden onder stormvloed en overstromingen. De historisch-geografen zijn het er niet over eens of het een tijdelijke klimaatverslechtering betrof waardoor er meer zware stormen optraden of dat de verschijnselen meer plaatselijke oorzaken hadden.

Zo zou het niveau van de Zuiderzee bij vloed toegenomen kunnen zijn doordat de gaten tussen de Waddeneilanden eind 15^e eeuw groter geworden waren. Via het IJ betekende dat een grote bedreiging voor de Spaarndammerdijk. Tegelijkertijd staat vast dat het einde van de voorgaande 15^e eeuw een tijd was van zware economische depressies. Het kan dus ook zijn dat men uit armoede de dijken niet zo goed had onderhouden. Daarbij komt nog dat als er eenmaal een dijkdoorbraak geweest was de dichting in de eerste jaren een zwakke plek bleef omdat de dijk zich nog moest zetten. Ook kleine stormen konden dan grote effecten hebben.

Rijnland onder curatele

Hoe het ook zij, door de vele overstromingen bracht het land niets meer op. Een kroniek uit die tijd vermeldt dat de landerijen lang onder (het zoute) water bleven staan. Het gewas ging dood. Zelfs in Leiden waren de bomen afgestorven. Het is dan ook geen wonder dat toen in 1509 de dijk alweer doorbrak de hoogheemraden er niet meer in slaagden de grondgebruikers zover te krijgen dat ze weer belasting opbrachten om de dichting te bekostigen.

In deze tamelijk dramatische situatie greep de landsregering in op verzoek van de voornaamste steden. Ze richtte een speciale commissie op die de dijk dichting moest organiseren. Ondertussen werden dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland voorlopig geschorst.

De commissie had geen directe band met het hoogheemraadschap maar ze stond rechtstreeks onder de regering. De financiële controle gebeurde dus in Den Haag. Alle rekeningen en bijbehorende bewijsstukken werden daarom na afloop van het bedijkingsproject naar Den Haag gebracht en zeer streng gecontroleerd. Dit blijkt uit het commentaar dat de controleurs in de marge van de rekening hebben geschreven. Voor elke uitgavepost, hoe klein ook, moest er een schriftelijk bewijsstuk overgelegd worden. Was dat er niet (meer) dan werd de post zonder pardon doorgekrast en kon degene die geld voorgeschoten had er naar fluiten. Het is waarschijnlijk mede aan deze enigszins precaire situatie te danken dat men zo zorgvuldig omsprong met alle stukken en alles bewaard heeft.

Dijkwerk

Van de loonlijsten die zo toevallig zijn overgeleverd ben ik één pak eens wat verder gaan bekijken. Dit was het oudste exemplaar en leek de meest precieze administratie te bevatten. Op 27 september 1509 was de Spaarndammerdijk ter hoogte van Halfweg doorgebroken. (De Cosmas en Damianusvloed). Men noemde die plek de Cornelis Verkerckenwaal (waal = gat), waarschijnlijk naar de eigenaar van het perceel waaraan dit deel dijk lag. (In andere bronnen wordt gesproken over de Grote Waal, de bekende kom bij de suikerfabriek).

Het Huis Swanenburch met de Grote Waal ca 1650

Het was een flink gat van 120 meter breed en 7 tot 9 meter diep. Rijnland stond dan ook tot aan de Hoge Rijndijk blank en zelfs Leiden was ondergelopen. Het gat zal ook nog wel flink uitgeschuurd zijn want door de bovengeschetste omstandigheden bleef het open liggen gedurende de hele daarop volgende winter en zomer. Om dit gat te dichten was men een aantal maanden hard bezig. De loonlijsten lopen van 11 juli 1510 13 weken onafgebroken door tot 3 oktober 1511. In deze periode waren constant een paar honderd man tegelijk aan het werk. In de eerste week begon men met 475 man. Bijna iedere dag werden er nieuwe arbeiders aangenomen totdat in de 4^e week het aantal van 913 man werd bereikt. Daarna zakte het aantal geleidelijk weer terug tot 393 man in de laatste week. In de daaropvolgende maanden werden er door enkele tientallen arbeiders nog wat resterende werkzaamheden verricht.

De loonlijsten geven de namen van al deze arbeiders, waar ze vandaan komen, hun functie, hun dagloon, het totaal aantal dagen dat ze per week gewerkt hebben en het totaal dat hen aan het eind van de week is betaald. Dat levert een heleboel gegevens op waar ook veel aan te rekenen is, maar wat mij in eerste instantie intrigeerde dat was de geografische herkomst van de dijarbeiders. Wie zou denken dat deze arbeiders uit de Rijnlandse dorpen kwamen heeft het mis. 50% kwam uit de grote dorpen van de Zaanstreek als Assendelft, Oost- en Westzaan, Zaandam en Uitgeest. Een grote groep van 10% kwam uit de kop van Noord-Holland met als centrum Medemblik. Slechts een kleine groep kwam uit Rijnland en dan nog voornamelijk uit de dorpen die direct aan de dijk lagen zoals Spaarnwoude, Spaarndam en Osdorp. Merkwaardig is verder dat enkele arbeiders wel van heel ver weg kwamen: Leeuwarden, Groningen, Den Bosch en zelfs Aken en Keulen.

Mobiliteit

De arbeiders waren veel mobieler dan je misschien zou denken. Toch is dat voor de Middeleeuwen heel normaal. Modderige wegen met veel kuilen, gevaar voor beroving, karren zonder vering, de primitieve reisomstandigheden weerhielden mensen niet om op pad te gaan en de meesten moesten zelfs nog gewoon te voet gaan. Een grote groep reizigers waren de pelgrims. Duizenden trokken jaarlijks naar de belangrijkste pelgrimssteden Santiago de Compostella in West-Spanje en Rome en waren dan gauw een jaartje of twee onderweg. De moedigsten bereikten Jeruzalem. Een beroepsgroep die al sinds mensenheugenis rondreisde waren de kooplieden die van stad tot stad trokken met hun handelswaar.

Drs. Petra J.E.M. van Dam.

Op 14 nov. 1775 brak even voorbij het Huis Swanenburch de Spaarndammerdijk door. In de verte de Houtricker molen. Tekening van S. Fokke.

Wat wil je worden ?

Eind 1940. Nog een paar maanden en dan zit het zesde schooljaar er ook weer op. En aangezien je als 12-jarige nog niet mag gaan werken is de grote vraag, hoe verder.

Nog een jaar op school blijven? De mogelijkheid voor een zevende klas was aanwezig, hetgeen enkele leerlingen dan ook wel deden.

Voor arbeiderskinderen was in die jaren een mogelijkheid om verder te leren, de Ambachtsschool, – nu LTS genoemd – of voluit Lagere Technische School. Om daarop toegelaten te worden, moesten ze eerst je rapportcijfers zien. Dat werd geregeld voor zo'n 8 á 10 jongens door het hoofd der school, dhr. Geertsema. Als de bovenmeester dan bericht terug kreeg dat de cijfers akkoord waren, moest je ingeschreven worden. Dit moest op de school zelf gebeuren, door je ouders.

Echter, die Ambachtsschool stond aan de Verspronckweg en de enige mogelijkheid om daar te kunnen komen, was per fiets.

Aangezien mijn vader invalide was en nog geen voor hem geschikte fiets had, moest ik zelf maar naar Haarlem fietsen om me op te geven.

Dus trok ik de-veel-te-grote-stoute-schoenen aan en toog naar Haarlem. Die stoute schoenen waren zo groot omdat het voor zo'n kleine jongen als ik – toentertijd de kleinste van de klas – die nog nooit alleen in de stad was geweest, toch ook wel een hele opgave was om dat in mijn eentje te moeten klaren.

Wanneer je dan eindelijk voor de deur staat van dat imposante gebouw, zakt je de moed helemaal in de schoenen en staat je het huilen nader dan het lachen als je door de portier naar de kamer van de directeur bent gebracht.

Net als de school is het bureau waarachter de grote directeur zetelt, imposant, zo-ook de kamer. En als de directeur dan al je gegevens heeft genoteerd, dan vraagt hij: "Wat wil je worden jongen?". En heel zachtjes spreek je dan je liefste wens uit: "Meubelmaker, meneer", want ik was gek van hout-snijden – nu nog trouwens – en mijn vader had al eens gezegd als ik weer zat te kerven en hakken: "Jij moest maar meubelmaker worden", en dat wilde ik dan ook wel, graag zelfs.

Doch de directeur dacht daar anders over, hij zei: "Dat kan niet; jij woont op Spaarndam, daar is alleen maar een scheepswerf, dus jouw toekomst is de metaalindustrie; dus jij wordt smid-bankwerker".

Breng daar nou maar eens wat tegenin als kleine jongen op trillende dunne beentjes in zo'n groot kantoor, waardoor je alleen maar "Ja meneer, dag meneer", kon zeggen.

Als je dan thuis komt en je vader vraagt: "Is het gelukt en wat ga je nou worden?", dan komt onder tranen het hoge woord eruit: "Smid-bankwerker, Pa".

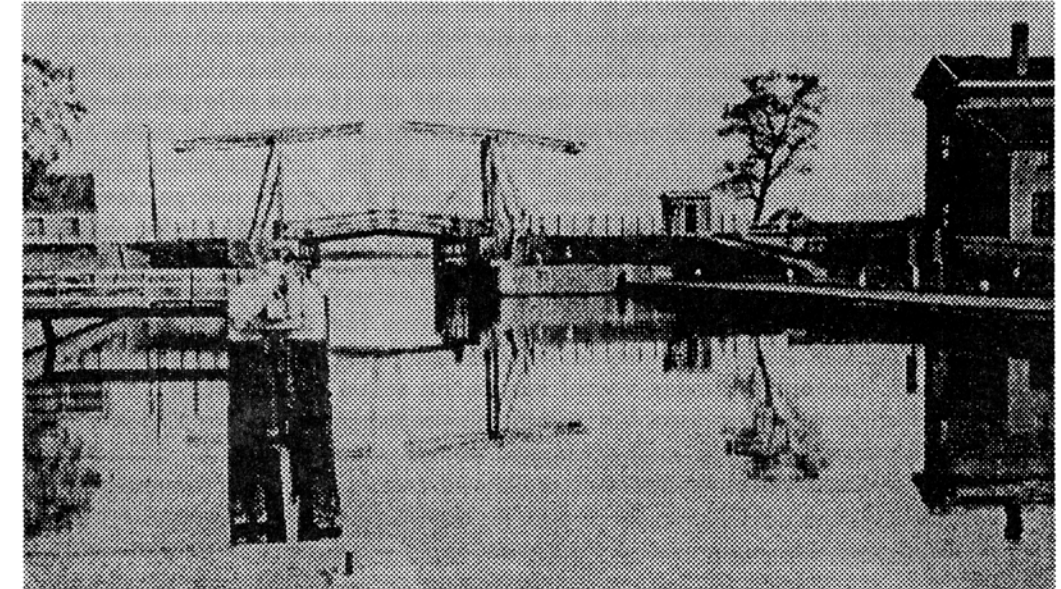
Jan Berk.

De sluiswachters

Rond het jaar 1897 werd de Grote Sluis van Spaarndam vervangen en vernieuwd. De brug is niet meer weg te denken. Ook de brugwachters die al bijna een eeuw nu deze brug bedienen, horen zo helemaal bij ons dorp.

Lange tijd woonden de brugwachters in het voor hen en hun gezin speciaal gebouwde dubbel woonhuis: het brugwachtershuis.

Spaarndam

Grote Sluis

Voor de geboren en getogen en inmiddels wat oudere Spaarndammers, klinken de namen Gerard Berk, Piet Nooy, Dik Harskamp, Piet van Oosten, Piet Visser, Klaas Vreeken en Maarten de Vroome als bekend in de oren. Zij waren de brugwachters van weleer.

25 jaar geleden was de sluis dag en nacht bediend. Nu werken er twee vaste sluiswachters in diensten van 6.00 – 14.00 en van 14.00 – 22.00 uur. Om de rooster-bezetting vol te maken zijn er twee hulp-sluiswachters. We praatten met de twee full timers.

Kees Korthals zit al 15 jaar op de sluis. Peter Brink (die Maarten de Vroome opvolgde) viert op 1 augustus a.s. zijn 12½ jarig jubileum. Brink heeft daarvoor 13 jaar gevaren op de binnenvaart, Korthals zat daarvoor op een machinefabriek.

We gingen eens een praatje maken met deze twee sluiswachters en lieten ons eerst wat bijzonderheden over de sluis vertellen.

"Om de bocht kijken".

De sluis, 96 m lang en 12 m breed, is 4,37 meter diep. Bij de deuren zit een drempel, waartegen de deuren sluiten. De bodem is bij de sluishoofden afgedekt met houten balken, in de sluiskolk met biezen matten met steenstort. Volgens oude Spaarndammers moet er op de bodem van alles liggen (portemonnaies, geweren uit de oorlog, fietsen), maar toen een sluishoofd 5 jaar geleden werd drooggelegd voor reparaties, is daar niets gevonden, behalve dan de zilveren rijksdaalder uit 1931, die Brink vond in een scheur in de drempel.

Het waterpeil voor en achter de sluis verschilt circa 40 cm. De sluis dient als lift van het ene naar het ander peil. Het is een doos met deuren die onder water een schuifluikje hebben. Als een schip is binnen gevaren en alle deuren gesloten zijn, wordt zo'n luikje (een rinket) opgezet totdat het water in de sluis gelijk staat met het water aan de andere kant. De elektronisch gestuurde deuren zijn beveiligd: pas bij "gelijk water" kunnen ze open.

De sluisdeuren aan de noordzijde (de hoogwater zijde) zitten onder de brug, de deuren die wij altijd zien zijn eigenlijk een vloedkering (op dijkhoogte): nooddeuren om extra te sluiten bij hoog water. Normaal zou je die dus open kunnen laten. In de praktijk doet men het andersom: de eigenlijke sluisdeuren onder de brug staan altijd open, de vloedkering wordt gebruikt als sluisdeur. Reden: die zijn vanuit het sluiswachterhuisje beter te zien.

Over zien gesproken: om naar het zuiden te kunnen kijken is op een flinke paal op het binnensluis-hoofd een videocamera geplaatst, waardoor je vanuit het huisje "om de bocht kunt kijken": het N.B. Spaarne af, naar de Rietpol toe en naar de situatie achter en op de sluisdeuren.

De brugwachter wordt trouwens door z'n collega op de Waarderbrug per portofoon geïnformeerd over wat er komen gaat en andersom (vaartijd van daar tot hier ca. 15 min.) De schippers zelf kondigen vaak over de marifoon (kanaal 18) hun komst aan, zowel uit de noord als uit de zuid.

Achter de eigenlijke sluisdeuren zitten twee verticale gleuven in het sluishoofd. Mochten de sluisdeuren onklaar raken, dan kan daar een wand van balken in worden neergelaten. In het uiterste geval kan de ruimte tussen zo'n wand en de sluis- of vloeddeuren met zand worden volgestort.

De bedrijfsruimte.

Alles op en aan de sluis werkt elektronisch. U zag wel eens het schakelpaneel in het huisje. Wij konden ook een kijkje nemen in de ruimte onder het huisje – nooit geweten dat die ruimte bestond –: toilet, wasbak, koelkast, magnetron, maar vooral kasten vol relais en schakelingen. De verschillende functies zijn automatisch beveiligd: je kunt b.v. niet de slagbomen openen als de brug omhoog staat, of beide sluisen tegelijk openen.

Ook in de ruimte onder de brug zijn we geweest.

Als de stroom uitvalt is de zaak gestremd. De deuren en de brug kunnen eventueel ter plaatse en zelfs met de hand bediend worden, maar dat is tijdrovend en zwaar werk. Ook kan de brug met de handbediening worden neergelaten (dat is een keer nodig geweest), omhoog echter is niet te doen.

Eens in de paar maanden zit er op de bodem iets tussen de sluisdeuren, meestal een verzadigd stuk hout dat zich zwevend over de bodem verplaatst. Het is vaak een heel gepruts dat er met een lange haakstok (10 m.) uit te krijgen. Zonodig komt er een duiker bij.

Enorme toename van wegverkeer.

De sluisbrug is een kruising van twee verkeersstromen. Beide sluiswachters spreken van een enorme groei van het verkeer: door de bouw van Velsbroek en door het sluipverkeer naar industrieterreinen van Amsterdam en de Waarderpolder.

Wat ons als Spaarndammers en dan met name als wachtenden voor de brug bezighoudt, is hoe dat geregeld is met dat scheepvaartverkeer: waarom de brug zo vaak omhoog gaat terwijl er maar een enkel scheepje ligt te wachten: of er rekening gehouden wordt met b.v. een ambulance, brandweer, arts..

Het wordt ons duidelijk uitgelegd.

De sluis wordt bediend van 6.00–22.00 uur (op zaterdag tot 20.00 uur). Op zon- en feestdagen maar 2x een uur (9.00–10.00 uur en 16.00–17.00). In het winterseizoen (d.w.z. 16 okt – 16 apr), 's zomers van 7.30–10.00 uur en van 17.00–21.00 uur.

De sluiswachters houden zoveel mogelijk rekening met de bustijden. Tot hun ergernis zijn ze (nog) niet aangesloten op het automatische waarschuwingssysteem voor de nadering van ambulances. Er hoort opgebeld te worden als er uit Haarlem een ambulance naar Oost onderweg is, maar dat is afhankelijk van mensen.

In Haarlem draaien de bruggen niet van 7.15–8.40 en van 16.00–17.40 uur (om het spitsverkeer niet te hinderen). Voor Spaarndam wordt dat laatste niet overwogen, want dat zou het spits-sluipverkeer alleen maar doen toenemen.

Een probleem vormt voor de zondag-vaart de aansluiting op andere bruggen. De hoge brug over zijkanaal C gaat maar sporadisch open (je krijgt hier dan een golf van hoge masten in de sluis). En de bruggen in Haarlem ook. De sluiswachters hebben in het belang van het vaarverkeer wel eens andere bedieningstijden voorgesteld, maar dat heeft alleen zin als de andere bruggen daarop kloppen. Er is ook overleg over de afstemming, maar dat is ingewikkeld door de diversiteit van beheerders (Rijkswaterstaat, Rijnland, NS, Haarlem, Provincie).

Het scheepvaartverkeer is geleidelijk van karakter veranderd. De pleziervaart neemt ieder jaar toe. Het aantal beroepsschepen neemt af, maar de tonnage wordt groter: vroeger waren het voornamelijk schepen van 300–400 ton, nu meest 600–700, soms 900–1000.

De beroepsvaart vervoert nog vrijwel alleen zand- grint- en cement (naar de Ringvaart). Er passeren gemiddeld zo'n 40 vrachtschepen per dag. Het schutten duurt 4 minuten, bij meer schepen tegelijk uiteraard wat meer.

Voor het schutten van grote transporten (werkstukken van Figee of Stapel), wordt een draaiboek gemaakt. Rijnland zorgt dan voor twee extra mannen op het sluishoofd, om een "wrijfhout" tussen sluishoofd en schip te houden. Meestal zijn dat Hans Visser (Oostkolk) en Hein Bogaert (bij het gemaal).

Het wegverkeer moppert uiteraard over de steeds vaker geopende brug. Het scheepvaartverkeer heeft namelijk voorrang.

Toch heeft het waterverkeer het eigenlijk moeilijker. De sluis wordt namelijk "bij aanbod" geopend. Als je het slecht treft (de deuren staan aan de verkeerde kant open en je moet dus eerst wachten op verkeer van de overkant) dan moet je als schipper soms een half uur of meer stilliggen. Vroeger werd bij nadering van een schip ook wel "loos geschut" om tijdig de goede kant te openen. Dat gebeurt nu niet meer: bij elke schutting komt er 600 kg zout vanuit het zoutere Noordzeekanaal-water terecht in het zoete Spaarne. Overwogen wordt bij de slusingang een zout-zeef aan te brengen, b.v. een geperforeerde luchtleiding over de bodem, die een gordijn van luchtbellen veroorzaakt.

Om het open zijn van de brug te beperken overweegt men het schutten van plezierschepen te reguleren: niet meer "bij aanbod", maar eens per uur (tenzij er tussentijds toch een beroepsschip doorgaat).

Dat zou betekenen dat er voor en achter de sluis 's zomers opeenhopingen van plezierboten ontstaan; daarvoor zullen dan remmingen en/of aanlegsteigers gemaakt moeten worden.

De passage voor wegverkeer is gratis, maar voor schepen niet. De beroepsvaart betaalt naar tonnage: bij 600–700 ton f 21,50, bij 800–900 ton f 24,50. Er is geen abonnement mogelijk, wel betalen beroepsvaarders soms een periode in het vooruit. De pleziervaart betaalt 4 gulden sluisgeld ('s zondags 4,50).

Een warm scholletje en een krant.

De bemanningen komen, anders dan vroeger, eigenlijk nooit meer in het dorp. Vroeger wipten de schippers vaak vlug even naar Baelde of naar Bakker Haak, nu bellen ze hooguit even naar Holland Paling of ze een warm scholletje willen klaarleggen. En waar, nog vroeger, de keet van Baelde stond, staat nu alleen nog een krantenhouder van het A.D.

Maar de Spaarndamse sluis wordt nog steeds gewaardeerd. Er zijn eigenlijk nooit incidenten: geen aanvaringen, geen ongelukken, geen vechtpartijen, geen ruzies, hooguit iemand die de kolk in wordt gejonast door mede-jachtschippers, maar die zal het er zelf wel naar gemaakt hebben!

Spaarndam heeft een gemoedelijke sluis. Dat is elders wel eens anders.

Vroeger woonden de sluiswachters in de dienstwoningen naast de sluis (de oud-gedienden wonen daar nog). Korthals en Brink hebben hun huis in Schalkwijk en Velsbroek. Maar contact met Spaarndammers is er nog steeds. Niet langer zitten oudere dorpsbewoners dagelijks te praten op het muurtje van Kuyten, maar velen lopen regelmatig binnen voor een praatje.

"De meeste sluiswachters zitten ergens buiten in een polder, wij zitten een stuk leuker zo midden in een dorp" zegt Brink tevreden.

Herman Radema/Ageeth de Kuijer.

Rondom het dorp

In het Dorpsorgaan staan berichten over het dorp. Maar ook rondom het dorp zijn er ontwikkelingen, die voor de toekomst van Spaarndam betekenis hebben. Voortaan willen we elke drie maanden in deze rubriek die ontwikkelingen volgen.

Om te beginnen een algemeen overzicht van de stand van zaken.

Westbroekplas. Op 28 april wordt de recreatieplas feestelijk geopend. Voor de zomer wil men klaar zijn met de beplantingen en met de aanleg van een toiletgebouw. In de komende maanden hoopt men ook tot overeenstemming te komen met een van de 8 kandidaten voor een restaurant aan de oostzijde. In 1995 kan dit dan openen.

Velserbroek. De bebouwing zal straks reiken tot aan de Dammersweg. Tussen gemeente en Recreatieschap is overleg gaande over het karakter van de huizen langs de Dammersweg. Velserbroek zal straks een wijk met 6000 woningen zijn (ter vergelijking: Europawijk en Boerhaavewijk samen hebben er 7000). Maar is daarmee het verhaal ten einde? B&W van Velsen presenteerden "Vertrekpunten voor een ontwerp-structuurvisie", waarin we lezen: "Onderzoeken of de capaciteit van Velserbroek kan worden uitgebreid; dit naast de oorspronkelijk geplande 6000 woningen".

Aansluiting op A9. Volgens dezelfde "Vertrekpunten" zal Velsen ook onderzoeken of een aansluiting van Velserbroek op de A9 wenselijk / mogelijk is. Het CDA heeft een verbindingsweg van Delftplein via de Dammersweg naar A9 in gedachten, maar andere fracties wijzen er op dat Velserbroek zo wordt gescheiden van de Westbroekplas.

Nieuw openbaar vervoer. Als ruggegraat voor het woon-werk-verkeer binnen de noordelijke randstad (IJmond - Amsterdam - Gooi) wordt een nieuwe reismogelijkheid voorbereid: een supersnelle openbaar-vervoer-verbinding over het traject IJmuiden - Velserbroek - Haarlem - Schalkwijk - Hoofddorp - Schiphol - Amsterdam ZuidOost - Weesp. Gedacht wordt aan een vrije busbaan (van 75 km), een sneltram (railverbinding over 62 km) of een spoorbus. De verdeling van de kosten is nog punt van overleg. Men wil liefst vóór 1996 beginnen.

Wijkertunnel. In december werd overeenstemming bereikt over de financiering: 120 mln komt uit het Rijkswegenfonds, 480 mln van een consortium van financiers. Dat consortium krijgt in de eerste 30 jaar een vergoeding naar het aantal auto's dat Wijker- en Velsertunnel passeert. Met de aanleg is deze maand een begin gemaakt. Het werk zal ruim 40 maanden in beslag nemen.

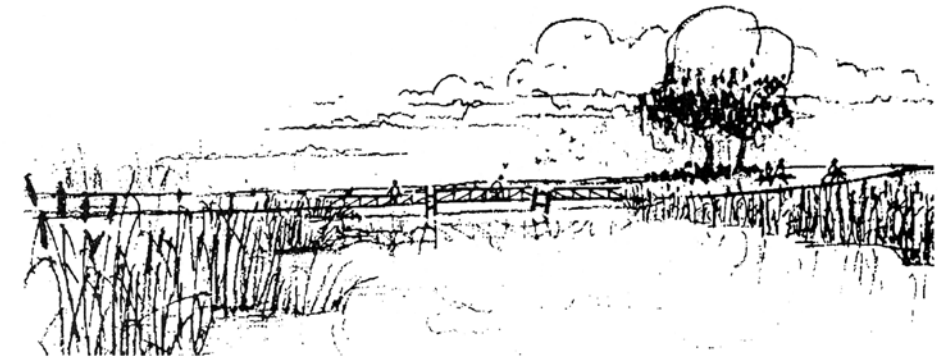
Drinkwaterleiding. Omdat de bronnen van eigen waterzuiverings-installaties verzilt zijn, moet het Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland water inkopen van het Waterleidingbedrijf Noord-Holland. Daartoe is onlangs een 620 m lange buis van 60 cm doorsnee gelegd onder het Noordzeekanaal door, op 16 m diepte. In mei zal deze worden aangesloten op het pompstation.

Vuilstortplaats Velsen. Het laatste vuil werd 3 februari gestort. Sinds 1977 is hier 9 miljoen kubieke meter heen gebracht. Het Recreatieschap gaat de zaak nu afdekken en inplanten met bomen en struiken. Ook komen er wat fietspaden en waterpartijen.

Buslijn 82. Als je even naar Buitenhuizen fietst kun je daar, tegenover de pont, buslijn 82 nemen naar Amsterdam. In 35 minuten ben je dan op het eindpunt, dicht bij het Leidseplein. Deze bus 82, die voor Amsterdammers zijn eindpunt in IJmuiden heeft, kreeg er nieuwe haltes bij: hij stopt nu ook bij de dagcamping, bij de golfbaan en bij de skibaan. Bedoeling is deze voorzieningen beter bereikbaar te maken voor Amsterdammers en IJmuidenaren.

Woonschepenhaven in Zijkanaal B. In april komt een definitief plan naar buiten. Het zal worden besproken in de gemeenteraden en in Provinciale Staten. De discussies zijn tot dusver uitsluitend achter gesloten deuren gevoerd, waarbij de schepenhouders actief en goed-georganiseerd opereren via hun Vereniging Varen, Wonen en Werken. Hun geluid is tot dusver het enige.

Fietsbruggetje over Zijkanaal B. Dit komt in april klaar. Het wachten is nu op het ontstaan van een initiatiefgroep, die ijvert voor herstel van het vroegere veer over Zijkanaal-C.

Brug Buitenhuizen. De brug over zijkanaal C bij Buitenhuizen is versleten. Er zal een nieuwe worden gelegd naast de bestaande. Deze krijgt een brede fietsstrook (4,5 m) en aan weerszijden een oprit-lus voor fietsers. Aanbesteding nog dit jaar, de bouw zal 2 jaar duren.

Westhoffbos en Noorderbos. In de komende drie jaar wordt naast deze bossen een waterrijk (moerassig) natuurgebied aangelegd: veel riet, bloemen, vogels. Het begint in het Westhoffbos en loopt rondom de Inlaagpolder door tot in Houtrak. Totaal oppervlak 10 ha.

Masterplan Noordzeekanaal. Daarover is in het Dorpsorgaan al vaker uitvoerig geschreven. Een volgend keer daarover verder.

Westelijk havengebied. De gemeente Haarlemmerliede stelde inmiddels een "Bestemmingsplan Ruigoord 1992" vast. Daarmee worden grenzen gesteld aan de Amsterdamse expansie: het legt de bouwhoogte en de bebouwingsdichtheid aan banden, het beperkt de lengte van de nieuwe Afrika-haven (tot maximaal 1800 m), het legt de stortplaats voor grof vuil ten oosten van de Machineweg, het wil de aanleg van een 15 m hoge dijk langs het industriegebied om dit af te schermen. Precies om deze redenen maken de Kamers van Koophandel van Amsterdam, Haarlem en Zaanstad bij de Provincie bezwaar tegen dit bestemmingsplan. Ook Amsterdam wil de vuilstort aan de westkant van de Machineweg.

Werkgroep "Ruigoord Ongehavend". Intussen hebben kunstenaars-bewoners van Ruigoord het plan om Ruigoord te behouden als enclave binnen het industrieterrein. Zij willen het afschermen met snelgroeiende bomen en struiken. Zij denken o.m. aan een 1,5 km lange "loofgang" rond het dorp: een door dicht-opeenstaande en omgebogen bomen overgroeid pad. De plannen zijn mede ontwikkeld door onze dorpsgenoot-bomenkenner Kees Duinker.

Halfweg. "Tussen nu en het jaar 2000" zal, volgens burgemeester IJsselmuiden, het verkeer tussen Haarlem en Amsterdam niet meer door Halfweg gaan, maar om het dorp heen.

Schiphol. Over Schiphol zijn tal van ontwikkelingen te melden, méér dan waarvoor we nu plaats-ruimte hebben. Een volgende keer daarover.

Rutte. De Provincie legde het bedrijf in 1989 extra milieu-voorschriften op, waartegen Rutte een procedure aanspande. De Raad van State oordeelde dat deze voorschriften onzorgvuldig zijn; zij heeft ze vernietigd.

GS gingen accoord met verwerking van groente-, fruit- en tuinafval op het terrein. De gemeente Amsterdam ziet af van de bouw van een eigen composteerinstallatie daarvoor; zij gaat dit afvoeren naar Rutte.

Dijkland. In dit gebied tussen Spaarndammerdijk en Mooie Nel, van Spaarndam tot Halfweg, worden momenteel ruiterspaden aangelegd. Zo worden de al bestaande ruiterspaden in Buitenhuizen en Houtrak (en straks Veerpolder) met elkaar verbonden. In en rond het Recreatiegebied liggen 5 á 6 maneges, met bij elkaar 300 á 400 paarden. Volgens berekeningen wonen er in dit gebied 3.000 á 4.000 ruiters. Zondag 6 juni worden de nieuwe paden feestelijk geopend.

Spoorwegstation Haarlem Oost. Dit zal mei 1996 in gebruik worden genomen. Een projectgroep van gemeente, NS en NZH is begonnen met het uitwerken van een bouwplan. Haarlem-Oost heeft voorrang gekregen boven andere lokaties. In Halfweg komt voorlopig nog geen NS-station.

Veerpolder. In de Veerpolder (de strook langs het water ten zuiden van Penningsveer) zijn diverse recreatievoorzieningen gepland: fiets-, wandel- en ruiterspaden langs Liede en zuidoever Mooie Nel. Het werk wordt binnenkort aanbesteed. Uitvoering in dit en volgend jaar.

Vuilstort Schoteroog. Provincie, gemeente en Recreatieschap hebben overeenstemming bereikt over de randvoorwaarden voor een tijdelijke heropening van de vuilstort, tot eind 1994. Met 250 vrachtauto's per dag zal straks in totaal 450.000 ton afval worden gestort. Op het 13 ha grote terrein komt zo een nieuwe laag van gemiddeld 4 meter, bovenop de zeven meter die er al ligt. Die nieuwe laag wordt niet egaal verspreid: er worden glooiende heuvels gemaakt, oplopend vanaf Spaarne en Mooie Nel tot maximaal 18 m hoogte bij de afvalwaterzuivering.

Recreatie op Schoteroog. In 1995 zal vervolgens de oever worden ingericht voor water-gerichte recreatie: aanleg van parkeerterreinen, surfstrand, ligweide, trapveldjes, bouw van een uitkijktorentje. De punt van Schoteroog blijft natuurgebied: het binnenterrein wordt drassiger gemaakt (bloemen, vogels), met een wandelpad er omheen. Je kunt er dan dus ook gaan zitten vissen.

Windmolens. De windmolens op Schoteroog, die vanaf het begin hakkend liepen, staan ondanks opeenvolgende reparaties nu helemaal stil. Haarlem staat voor de keus: voor veel kosten helemaal vervangen of stoppen met dit kostbare experiment.

Vondelbrug. De strijd om een nieuwe brug over het N.B. Spaarne (in het verlengde van de Jan Gijzenvaart) is nu volop losgebrand. De Haarlemse ondernemersvereniging heeft B&W gevraagd de bouw van deze brug hoog op de prioriteitenlijst te zetten. De Vereniging Behoud Hekslootpolder heeft zich fel tegen de plannen gekeerd. In maart komt de zaak in de gemeenteraad. Daar lijkt een groeiende meerderheid vóór de aanleg te zijn.

Vondelweg- en Hekslootgebied. Het Recreatieschap begint binnenkort met de aanleg van een parkachtige strook langs de Vondelweg. De volkstuinten uit het Heksloot-gebied worden waarschijnlijk daarheen verplaatst. Het Recreatieschap zal over zijn plannen rond september een publieke discussie organiseren.

De Vereniging Hekslootpolder publiceerde ideeën voor het vergroten van de natuurwaarden in het gebied, het ontsluiten van het gebied voor recreanten en het beheer (f 7,50 op postbankrekening 50.389.62). Het Recreatieschap volgt in hoofdlijnen deze voorstellen.

Fort Zuid. In maart zal de zgn "klankbordgroep" spreken over drie mogelijke scenario's: a. minimaal repareren (kosten 3 á 5 ton) b. restaureren (tot 1 mln) c. nieuwbouw naast het fort (flink investeren). Een hogere investering moet leiden tot een hoger rendement d.w.z. tot een ander gebruik. Een kernvraag is: zie je het Fort als deel van Spaarndam of als deel van het recreatiegebied?

De bedoeling is rond de zomer de drie scenario's te publiceren met de daarop geleverde commentaren. Rond september wil het Recreatieschap daarover dan een publieke discussie organiseren (over de plannen voor Fort Zuid en voor het Hekslootgebied tezamen), waarbij iedereen commentaar kan geven en ideeën kan aanleveren.

Herman Radema

Onze prijsvraag over Fort Zuid – de uitslag

Een restaurant op Fort Zuid. Een hotel ernaast. Dat hadden ontwerp-bureaus bedacht, als middel om de kosten van herstel terug te verdienen. Wij maakten er een prijsvraag van: "Wie kan het meeste geld verdienen met Fort Zuid?" vroegen we in het vorige Dorpsorgaan. Het aantal inzendingen was overweldigend. We geven een bloemlezing van de beste ideeën.

Natuurlijk waren er die onmiddellijk dachten aan winkels. Mevrouw H. de Voorste wil er een shoppingcentrum van maken: "allemaal leuke boetiekjes", schrijft ze. De heer IJ. Dijk wil er Albert Heijn onderbrengen: "Niet op maar in de forten die handel" schrijft hij. Janine Hip oppert een fitness-centrum. De heer V.S.O.P. te H. denkt aan een wijnkelder.

Veel inzenders toonden aanleg voor het aantrekken van meer dagjesmensen. Mevrouw J. de Weg-Kwijt denkt dat je van Fort Zuid met weinig moeite een doolhof kunt maken, "een leuke toeristische attractie". De familie Kijkveel wil er een Bioscoopcentrum onderbrengen: er kunnen 10 films tegelijk draaien in 10 zalen. Het uitstekende idee van de heer S. Toplicht kwam na sluitingsdatum binnen en kon dus niet meedingen naar de prijs.

De heer N.O.G. Sneller wil van het fort een parkeergarage maken: zo kan Spaarndam autovrij worden, schrijft hij enthousiast. Mevrouw Bus voorziet een grote toename van het dagtoerisme en wil het fort aanbieden aan de NZH, als garage voor touringcars.

Natuurlijk waren er ook allerlei "groene" ideeën. Victor Vogel stelt voor er een dagverblijf voor trekvogels van te maken. Gedacht is ook aan schapen op de hellingen, met het fort als schaapskooi – een suggestie van mevrouw Herder-Hond. Jan Spa wil er volkstuintjes. De heer Vis: het fort is al zo nat, met nog een beetje meer water er in heb je een leuk aquarium.

Verscheidene inzenders herinneren er aan dat het fort bedoeld was voor huisvesting van mensen. Dat kan nu weer, schrijven ze. De familie Zomer wil in het fort 10 vakantie-bungalows maken. Mevrouw Alles-Plat stelt voor het fort te egaliseren: je kunt er makkelijk 600 woningen op kwijt, schrijft ze, met etagebouw nog wel meer. De heer W. de Dooi wil het juist ophogen: je krijgt zo een mooi uitkijkpunt, zeker als je er nog een toren op zet.

Enkele inzenders willen Fort Zuid ombouwen tot kantoorruimte. Mevrouw S. Laap-Slecht wil er het Meldcentrum Geluidshinder Schiphol onderbrengen: "Hier hoor je het meest" schrijft ze. De heer Kijk in 't Veld vindt het een mooie plek als kantoor voor het Recreatieschap.

Een schitterend voorstel kwam van de heer O. Pletter: een internationaal congrescentrum. "Dat is, schrijft hij, alles tegelijk: restaurant, hotel, vergaderzalen, fitnessruimtes, boetiekjes, garages, echt alles – méér geld kun je nooit verdienen". Dat leek ons het prijswinnende idee.

Maar toen kregen we nog drie brieven. Ze kwamen er allemaal op neer dat plannen voor Fort Zuid wel aan een paar minimum-voorwaarden moeten voldoen. De familie N. Holland schreef: "Fort Zuid is een cultuurhistorisch monument – dat karakter moet in het plan bewaard blijven". De heer H. Eksloot schreef "Fort Zuid (en de ruimte er omheen) is een fraai groen- en stiltegebied – het plan mag die kwaliteiten niet verstoren". En de heer S. Tapel schreef "Fort Zuid is gesticht om overlast buiten het dorp te houden – in het plan moet het die functie blijven vervullen".

Nou, daar had O. Pletter helemaal niet aan gedacht. En die bedenkers van een restaurant en een hotel ook niet.

Toen kwam er ook nog een brief van mevrouw Raadsdorp. Zij schreef: "Als je weinig investeert heb je weinig kosten en dan heb je dus al gauw veel opbrengst".

Deze brieven hebben ons aan het denken gezet. Het is, denken wij achteraf, een verkeerd idee om geld te willen halen uit het fort.

We hebben uiteindelijk besloten de prijs toe te kennen aan mevrouw M. Nel. Zij schreef: "Je moet Fort Zuid helemaal afdekken met grond, met een wandelpad rondom: over de Boezemkade heen en over de liniewal weer terug. Kost niks en brengt veel op: iedereen kan zo elke dag genieten van een mooie wandeling met prachtige uitzichten".

(De adressen van de inzenders zijn bij de redactie bekend.)

Een gezin dat leeft met muziek

Begin februari 1993 stond in een concertzaal in Den Haag onze dorpsgenote Ingrid van Dingstee op het podium, om de tweede versie van het vioolconcert in d-klein van Mendelssohn-Bartholdy ten gehore te brengen. Ze deed dat niet zomaar: ze was één van de vier finalisten van het Davina van Wely Concours. Ingrid werd eerste en haalde met haar prijs niet alleen een geld bedrag binnen, maar ook haalde ze de landelijke pers. Succes en daarmee bekendheid; het zijn niet echt haar drijfveren, maar als ze zo gepassioneerd door blijft gaan – en daar is geen twijfel aan – dan wordt Ingrid van Dingstee een grote in de muziek. Toch is het talent van Ingrid niet het enige binnen de familie. Het zou tegenover haar broer en zus dan ook niet reëel zijn hen te passeren: immers, het is niet ondenkbaar dat zowel Ewout als Marjolein ook een plek op vele podia zullen veroveren.

We stappen er daarom als redactie van het Dorpsorgaan maar eens op af, want het is tot nog toe de pers van buiten Spaarndam geweest die belangstelling toonde voor deze familie.

Het gezin van Dingstee, sinds 1974 in Spaarndam, bestaat uit vader Kees, moeder Tiny, zoon Ewout (20) en de dochters Ingrid (17) en Marjolein (14). Kees is werkzaam bij de gemeente Haarlemmerliede ca., Tiny heeft een eigen apotheek in Amsterdam. Twee werkende ouders en drie studerende kinderen, waarvan Ewout inmiddels op kamers. Ze bewonen een gewoon huis in een gewone straat. Aan de buitenkant is niet te zien dat er zich binnen toch iets bijzonders voltrekt, al zal de familie van Dingstee er nooit mee instemmen dat zij bijzonder zijn. Ze blijven een heel gewone familie, waarvan het toeval wil dat de kinderen alle drie veel succes hebben met het bespelen van hun instrument. Op iedere verdieping – het huis telt er drie – kan dan ook naar hartelust geoefend worden!

Toch kan dat succes er niet zomaar gekomen zijn: voor succes heb je toch meer nodig dan talent alleen. Succes immers is een bekroning van hard werken, van plezier maken met dat instrument waar je bijna niet meer van los kunt komen. Toch kan het niet anders of er moeten heel veel uren studie hebben ingezet. Hoe immers is het anders mogelijk dat je als 17-jarige het Van Wely Vioolconcours wint; dat je als cellist van nauwelijks 20 wordt gevraagd als invaller voor het Noordhollands Philharmonisch Orkest; dat je als 14-jarige bent geselecteerd voor het Internationale Yehudi Menuhin Vioolconcours in Engeland?

Als deze drie jonge mensen kinderen uit één gezin zijn, dan kun je toch niet spreken van toeval?

Ieder vrij moment is er de muziek.

Al pratend komen we tot de conclusie dat er inderdaad sprake is van een klinkend familietrekje. En we horen hoe Ewout als jochie van 4 jaar meeging naar een uitvoering van het Heemsteeds Kamer Orkest, waar zijn oma als violiste meespeelde, hoe zij hem vroeg of hij ook viool ging spelen en Ewout als antwoord gaf: "ik wil op de grote viool!". Kort daarna kreeg hij zijn eerste cello-lessen op de muziekschool in Haarlem. Kees en Tiny vertellen over Ingrid die, nadat ze haar broertje zag en hoorde spelen, ook muziek wilde maken en op 5-jarige leeftijd op vioolles ging.

Ze praten over hun jongste, over Marjolein, die over de rugleuning van de stoel hing om naar haar zusje te kijken en te luisteren. Ook Marjolein was nauwelijks 5 jaar toen ze haar eerste viooltje bespeelde. Er werd van jongsaf in het gezin veel samen muziek gemaakt. Ook nu nog helpt soms de één de ander. Ze vertellen over het optreden van hun kinderen in en rond Spaarndam, bij het Stuiforkest in het Dorpshuis, tijdens een Mei-dagen herdenking in het oude kerkje, concerten in de Stompe Toren en in het Mosterdzaadje in Santpoort, optredens voor de bejaarden in Haarlem en omgeving, een optreden van Ingrid en Marjolein in groep 8 van de basisschool.

Ze praten over optredens en concerten buiten Spaarndam, over hun betrokkenheid bij het Nederlands Jeugd Strijk Orkest en nu het Jeugdorkest Nederland, over het kwartet waarmee ze kamermuziek maken.

Alle drie groeiden ze op met de strijkstok in de hand. Natuurlijk spelen ze ook nog een tweede instrument (piano). Toch was er ook nog de school, de Adalbertusschool van ons dorp en je krijgt bijna de indruk dat ze de school er gewoon bij deden.

Zo'n speciale interesse heeft voor een jong kind nadelen: je klasgenoten praten over voetbal en pop, jij vindt daar soms niks aan. En de muziek die jij mooi vindt, vinden je klasgenoten maar niks. Je hebt kortom, als kind, met andere kinderen minder te delen. De van Dingsteetjes zijn in hun jongste jaren wel eens geplaagd, maar als je ouder wordt en prijzen wint wordt dat snel anders! Probleemloos doorliepen ze klas na klas en na de basisschool was er het Mendel.

Voor Ewout is die Mendel-periode allang voorbij, hij zit inmiddels in het 3^e jaar van het conservatorium in Amsterdam: Ingrid zit in haar examenjaar gymnasium en zal ook naar dat conservatorium gaan en Marjolein zit in de 3^e van het gym. Waar mogelijk krijgen ze medewerking van het Mendel en vrijaf voor een concours.

Zelfdiscipline, wilskracht en plezier.

Het is wellicht het grote enthousiasme dat leidt tot zelfdiscipline waardoor zij alle drie tot zo'n bijzondere hoogte kunnen groeien: waardoor tijd en energie als vanzelf goed worden verdeeld, zodat de niet geringe schoolopleiding perfect aansluit bij een intensieve muziekstudie. Intensief muziek maken vraagt trouwens ook een goede lichamelijke conditie, fysiek uithoudingsvermogen.

Natuurlijk geldt voor Tiny en Kees hetzelfde als voor hun kinderen: enthousiasme, discipline, doorzettingsvermogen en energie. Wanneer je die eigenschappen in je hebt en daarnaast ook nog eens die voldoening vindt waardoor je je gelukkig voelt, dan kan het niet anders of het gezin loopt op rolletjes.

Als het maar enigszins kan gaan Kees en Tiny mee naar een concours, een concert, een optreden. Tiny heeft trouwens jarenlang haar kinderen op de piano begeleid; nu doet ze dat bijna enkel thuis nog, want het niveau waarop haar kinderen spelen, kan ze niet meer bijhouden.

Het lijkt misschien of in het gezin Van Dingstee alles om muziek draait, of muziek hier het enige is. Maar eigenlijk is het een gezin zoals de meeste zijn. Een gezin dat samen naar de wintersport gaat, waar de jongste basketbalt, waar het eten op tafel moet komen en boodschappen worden gedaan. Er staat een vleugel in de kamer, maar óók t.v., er liggen kranten en de plantjes krijgen water.

Het bijzondere zit 'm hierin: terwijl meestal in een gezin ieder zo z'n eigen interesse heeft, gaan hier alle gezinsleden eenzelfde weg.

Dat geeft méér gemeenschappelijkheid tussen de kinderen en een andere relatie tussen ouders en kinderen. Er is meer om met elkaar mee te leven, alle kinderen zitten straks in hetzelfde vak.

Vaak moesten we denken aan een gezin waar alle kinderen op topniveau schaatsen, voetballen of zwemmen. Een gezin met topsporters, maar dan in de muziek.

Er zal in huize Van Dingstee nog heel wat muziek gemaakt worden. En niet alleen in huis, zeker ook daarbuiten. We wachten nu dan ook als dorp Spaarndam op een optreden in bijvoorbeeld de muziek-tent op de Kolk. Tijdens de kunstmarkt kan dat de sfeer zo verhogen!

Hoe dan ook, we zijn ervan overtuigd dat we nog heel veel zullen horen van deze getalenteerde jonge mensen.

Graag willen wij zowel Ingrid, Ewout als Marjolein, heel veel succes en plezier toe wensen in hun muzikale toekomst!

Ageeth de Kuijer/Herman Radema.

Polderman-vleugel in Stompe Toren

Een Polderman-vleugel in de Stompe Toren? Ja, geen aanbouw aan het eeuwenoude kerkje in Spaarnwoude, maar een muziekinstrument er in. Dankzij de Spaarndamse aannemersfirma Polderman, die dit jaar 100 jaar bestaat. De directie van de fa. Polderman zet met dit vorstelijke geschenk aan het Gilde van de Stompe Toren luister bij aan het eeuwfeest van het bedrijf, dat is gespecialiseerd in grond-, weg- en waterwerken.

Tot voor kort zou een concertvleugel in de Stompe Toren een vlag op een modderschuit zijn geweest. Maar dankzij de restauratie is het interieur van het kerkje in oude luister hersteld, met fraaie witte muren en een prachtige preekstoel.

Voor een temperatuur- en vochtgevoelig instrument als een vleugel zou dat echter nog niet genoeg zijn; 's winters was het kerkje veel te koud en te vochtig. Daarin is nu verandering gekomen door een ander geschenk, en wel een complete cv-installatie, geschonken door de architect, aannemers en installateurs van de nieuwbouw van het gemeentehuis in Halfweg.

In beide gevallen, cv en vleugel, trad burgemeester IJsselmuiden op als bemiddelaar.

De Polderman-vleugel zal tijdens een feestelijke bijeenkomst op zondagmiddag 18 april officieel worden overgedragen aan het Gilde van de Stompe Toren. En vanzelfsprekend zal het instrument dan ook worden ingewijd met een piano-recital.

Aan deze verheugende berichten voegen wij toe, dat er nog veel geld nodig is voor een algehele voltooiing van de restauratie van de Stompe Toren. De Stichting Vrienden van de Stompe Toren zoekt nog sponsors voor een keukentje, sanitaire voorzieningen en stoelen. En we heten graag nieuwe donateurs welkom.

Bestuur Stichting Vrienden van de Stompe Toren.

STICHTING "GILDE VAN DE STOMPE TOREN"

Zomerprogramma Stompe Toren verschijnt medio april

Het zomerprogramma van het Gilde van de Stompe Toren begint in het weekend van 1 en 2 mei: beide dagen tentoonstelling en zondagmiddag concert.

Verder de hele zomer elk weekend expositie van beeldende kunst en elke eerste en derde zondag concert. Toegang gratis. Openingstijden van 14.00 - 17.00 uur.

De programma's worden gepubliceerd in de plaatselijke pers en in het Gilde-blad.

Het afvalwater van Spaarndam-oost

U laat uw gootsteen leeglopen, u trekt de wc door - en denkt er verder niet bij. Anderen hebben daar de laatste jaren heel veel over moeten denken.

Het afvalwater van Oost loosde aanvankelijk, via een bezinktank, op de Houtrakpolder. Gevolg: de waterkwaliteit was daar "klasse VI" en dat is echt heel beroerd.

In 1976 laten B&W van Haarlemmerliede mogelijkheden onderzoeken om die verontreiniging te verminderen. Een mogelijkheid is creëren van een waterinlaat vanuit Zijkanaal C, om de vervuilde watergangen door de spoelen. In 1978 vraagt het Hoogheemraadschap van Rijnland aan Rijkswaterstaat vergunning voor lozing op Zijkanaal-C: tijdelijk, tot 1-1-1982.

In 1979 doet Rijnland een nieuw onderzoek. Conclusie: het is uit een oogpunt van hygiëne dringend nodig de lozing op de Houtrakpolder zo snel mogelijk op te heffen. Rijnland laat in het volgend jaar een persleiding leggen naar Zijkanaal-C. Resultaat: in de Houtrakpolder verbetert de waterkwaliteit tot klasse 4B/4A, in Zijkanaal-C meet men een verhoogd aantal darmbacteriën.

In 1982 vraagt Rijnland verlenging van de vergunning tot 1-1-87, zij krijgt er een tot medio 1984, gaat daartegen in beroep bij de Raad van State. Uiteindelijk legt Rijkswaterstaat zich neer bij lozing tot 1987 omdat er inmiddels concrete plannen bestaan voor afvoer naar de Afvalwaterzuiveringsinstallatie Waarderpolder.

Dan kan het beginnen. In 1986 wordt Oost opgenomen in Rijnlands "Waterkwaliteitsbeheersplan", in 1988 ligt er een ontwerp voor de bouw van een gemaal en de aanleg van een transportleiding van Oost naar de Waarderpolder. In 1989 wordt een krediet van 1,7 mln uitgetrokken, in 1991 wordt het werk gegund en uitgevoerd. Kosten gemaal bijna 400.000, kosten leiding ruim 1.4 miljoen, kosten toezicht 180.000, tezamen rond 2 miljoen. Rijnland draagt daarvan 91,3%, de gemeente Haarlemmerliede 8,7%.

Op 15 januari 1992 is het zover: de installatie gaat in werking, het afvalwater van Oost loopt voortaan naar de Waarderpolder. U laat uw gootsteen leeglopen, u trekt de wc door - en denkt soms even aan dit verhaal.

Herman Radema, naar gegevens verstrekt door het Hoogheemraadschap van Rijnland

Een beter milieu begint bij jezelf

Dat een beter milieu bij jezelf begint viel de eerste dagen van dit jaar in Spaarndam-oost nog weer eens op: na de vuilnisophaal bleef er heel wat staan. Niet dat de mensen van de gemeente hun werk niet goed hadden gedaan, nee...de oorzaak was dat het grof vuil vanaf 1 januari op een andere dag wordt opgehaald. Er waren kennelijk veel Spaarndammers die een gemeentebrief niet goed of helemaal niet hadden gelezen.

In dezelfde enveloppe met de aankondiging van de wijziging in ophalen van grof vuil (voortaan iedere 3^e woensdag van de maand!) was ook een mededeling over de tarieven. Een aanzienlijke verhoging van de reinigingsrechten wordt ons deel, net als in zoveel andere plaatsen in Noord-Holland.

In de komende tijd zullen nog heel wat veranderingen op ons af komen, zowel in West als in Oost. We worden opgewekt en gedwongen om steeds meer delen van ons afval apart te houden. En dat betekent dat we zelf steeds meer verantwoordelijkheid krijgen om het beter te doen. En beter is in dit verband MINDER. Minder vuil betekent minder kosten en dus uiteindelijk ook een lagere rekening.

Afvalscheiding wordt straks ook in Spaarndam een verplichting, maar we kunnen er heel gemakkelijk NU al mee beginnen. (Een beter milieu begint bij jezelf, weet u nog).

Verderop in deze beschouwing een aantal algemene tips, maar er zijn ook mogelijkheden om vuil een weg te laten gaan zodat anderen er nog iets mee kunnen doen. Iedere kilo etensresten die we aan onze vriend Schillenman Smolenaars meegeven, betekent een kilo minder naar de vuilverbranding (NU) en naar de compostfabriek (STRAKS). Ieder stapeltje kranten dat we met Don Bosco meegeven of naar de Adalbertus/Spaarneschool brengen levert geld op voor de ontvanger en zorgt tevens dat er minder verbrandingskosten zijn.

WANNEER EN WAT OPHALEN/WEGBRENGEN

Er is heel wat waar we op moeten (gaan) letten. Zeker als we thuis al bewust bezig zijn met het scheiden van ons huisvuil. Voorbeelden:

- Melkpakken zijn afgewerkt met plastic. Ze mogen dus **niet** bij het oud papier. Bij verbranden veroorzaken ze de vorming van het zeer giftige dioxine. Koop dus zoveel mogelijk melk, vla en yoghurt dat in flessen is verpakt.
- gebruik geen schoonmaakmiddelen waar chloor in zit.
- kies voor kringlooppapier als u toiletpapier, keukenrollen, koffiefilters en papieren zakdoekjes koopt.
- gebruik verf op waterbasis.

Tip: gooi het water waarin u de kwasten schoonmaakt niet in de gootsteen, maar laat het indrogen en breng de bus met het bezinksel naar de inzamelplaats voor klein chemisch afval.

- als u een apparaat met batterijen veel gebruikt, kies dan voor oplaadbare batterijen. Lever alle batterijen gescheiden in als ze zijn uitgewerkt. Soms kan de oplaadbare batterij, als hij op is, niet uit het apparaat worden gehaald. Het HELE apparaat moet dan bij het chemisch afval.

Het Ministerie van VROM heeft een heel stel brochures met daarin allerlei milieutips:

- Iedere dag gooien we 5000 kilo chemische afval weg.. Als we daarmee doorgaan....
- De auto met katalysator.
- Laat de toekomst niet vervliegen (over vluchtige stoffen).
- Het broeikaseffect.
- Verstandig stoken.
- Ons water, ons leven.
- Houd plaagdieren buiten de deur. (zonder chemische bestrijdings middelen)
- Zure regen.

U kunt deze brochures schriftelijk en zonder postzegel aanvragen bij:

Ministerie van VROM, Antwoordnummer 11004, 2509 VE Den Haag.

Kees Duinker.

OOST	WEST
Gewoon Huisvuil	
maandag en donderdag	maandag
Let op: Huisvuil in zakken met KOMO keur langs de weg of in containers op de dag van ophalen	
Oud papier	
Dagelijks in de container van de Adalbertusschool Eerste zaterdag van de maand op de stoeprand (DON BOSCO)	
Let op: Oud papier en karton in dozen of een touwtje erom. Waak voor wegwaaien.	
Klein chemisch afval	
Chemokar op 1 mei, 21 aug en 27 nov van 12.45-15.15 uur op de parkeerplaats Nijestraat. Voor het opsparen van KCA is bij de gem. H'liede een milieubox aan te schaffen (f 20).	Nog geen mogelijkheid
Glas	
Glasbak Dr. Nijestraat	Glasbak bij AH
Let op: Gooi het glas overdag weg, vermijd geluidsoverlast!	
Grof vuil	
Iedere derde woensdag	Max 1m ² na tel. melding of afleveren Oudeweg
EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF	

Jubilea verenigingen

Het is voor veel verenigingen – gezien de huidige recessie – moeilijk het hoofd boven water te houden en velen ontkomen er dan ook niet aan om tot contributieverhoging over te gaan.

In dat kader laat een vereniging die daarmee te maken heeft een jubilea veelal stilzwijgend voorbijgaan, omdat de viering daarvan een onoverbrugbaar tekort op zou leveren.

Doch zonder dat er nu een feest of een receptie gegeven wordt wil het Gemeentebestuur van Haarlem en de Dorpsraad van Spaarndam graag op de hoogte gehouden worden van het wel en wee van de verenigingen en hun ledentallen en daarmee gepaard gaande de levensvatbaarheid van hen in de gemeenschap.Beide zouden het daarom op prijs stellen om bij een officieel jubileum daarvan in kennis gesteld te worden ook al komt er geen officiële viering.

De opzet daarvan is tot een kleine geldelijke bijdrage te komen, die dan onder couvert aan de betreffende vereniging overhandigd kan worden. Let wel: Voor de gemeente Haarlem gelden alleen de jubilea van 25 jaar of een veelvoud daarvan. Dus geen 12,5 – 40 – 60 etc.

Voor de gemeente is vooral het aantal leden van groot belang en om wat voor jubileum het gaat. Voor de Dorpsraad is dit van belang omdat zij optreedt namens de Contactcommissie Spaarndamse Verenigingen en als zodanig een financiële huldeblijk wil geven.

Jan Berk.

1968 – Bejaardensoos – 1993

Op 23 januari 1993 vierde de Bejaardensoos te Spaarndam het 25-jarig jubileum.

Na een geanimeerde receptie gingen de leden naar de bovenzaal van het Dorpscentrum, waar een zeer geslaagd feest werd gevierd. De heren L. Barlag en André speelden accordeon, wat zeer werd gewaardeerd. Alle oude meezing-liedjes sloegen aan en er werd dan ook zachtjes meegezongen.

Mevrouw Helmhout uit Schagen in haar Westfriese costuum droeg allerlei leuke verhalen en gedichten voor in het leuke Westfriese dialect. Dat gaf ook veel vrolijkheid.

De beheerders van het Dorpscentrum, Hannie en Ab, hadden samen een buffet in elkaar gezet dat het water in de monden deed lopen, zo gezellig en lekker zag het er uit. Alle hulde!

De koffie met feestgebak werd gevolgd door een borreltje.

De heer P. Molenaar werd toegesproken en kreeg de titel van 'Erelid' mee, die hij verdiende door 25 jaar lid te zijn van de Soos. Een insigne en een bloemstuk werden hem hierbij toebedeeld.

De eerste gang naar het buffet verliep voorbeeldig. Tafel na tafel werd uitgenodigd; een bord met bestek werd aan iedereen uitgedeeld, waarop men kon uitzoeken waar men eens van wilde proeven. Hoe vol de borden werden... Er was meer dan genoeg, dus niemand hoefde iets mis te lopen.

Toen men verzadigd was, werd Mevrouw Naber naar voren geroepen om op haar beurt het 'Erelid-maatschap' te ontvangen, eveneens in de vorm van een insigne en een bloemstuk; ook zij was 25 jaar lid en is nog steeds actief bij lief en leed. Haar dochter las een stuk voor dat haar moeder had samengesteld over de geschiedenis van de Soos. Al met al is het een zeer geslaagd feest geworden, waar we ongetwijfeld met plezier aan terug zullen denken.

Mw. Gillissen (secretaris).

Het water op

Weet u nog die eindeloze zomer van vorig jaar? Hoe u hebt gekeken naar mensen die op het water bezig waren? Dit jaar gaan ze dat wéér doen: de Kano- en Roeivereniging Spaarndam opent zondag 28 maart om 2 uur het nieuwe vaarseizoen, in het botenhuis op De Rietpol. De plannen liggen klaar: tochten voor jong en oud, met een eigen boottrailer die 12 kano's kan vervoeren naar de mooiste plekjes, instructie door een prima trainer, ervaren begeleiders. We willen dit jaar ook gaan roeien, drie boten zijn er al. Het lidmaatschap kost 85 gulden, voor junioren 45 gulden.

Inlichtingen en aanmeldingen:

Herman Radema, Grote Sluis 16, tel. 371771, of
Edith van Bruggen, Pol 46A, tel. 381311.

100 jaar Kruisvereniging Spaarndam-Haarlemmerliede

Op 21 december 1992 bestond de Kruisvereniging Spaarndam-Haarlemmerliede 100 jaar. Dit was voor het bestuur aanleiding een jubileumboek te laten maken. Want 100 jaar is een zeldzaam jubileum, en in die eeuw is er op het gebied van de gezondheidszorg, ook van de thuiszorg, heel veel veranderd. Onze plaatsgenoot-historicus Gerrit van den Beldt dook in de archieven en schreef een boeiende geschiedenis van het Witte, Het Groene en het Wit-Gele Kruis in Spaarndam en in Haarlemmerliede.

Dit boekje zal worden gepresenteerd tijdens een jubileum-receptie van het bestuur van de kruisvereniging, op vrijdagavond 19 maart 1993 in het Dorpscentrum. Voor deze receptie worden de besturen van alle Spaarndamse en Haarlemmerlieder verenigingen uitgenodigd. Uiteraard zijn de leden van de kruisvereniging ook welkom.

Het jubileumboek "Honderd jaar kruiswerk in Spaarndam en omgeving" is voor alle leden van de kruisvereniging gratis beschikbaar.

Leden kunnen het afhalen bij de bestuursleden:

mw. T. Bethlem-Verhemmen	dr W. Nijestraat 10
hr. G.J.Molenaar	Liedeweg 11
mw. C. van der Peet-de Wildt	Groeneweg 5A, Halfweg
hr. C. van der Sluijs	dr W. Nijestraat 87
hr. H. Vethaak	Talesiuspark 7
mw. V. de Voogt-Hulsman	Pol 20

en verder bij:

beheerder Dorpscentrum	Ringweg 36
Rabo-bank Spaarndam	Ringweg 32
dr. H.C.B. Weijerman	Pol 1

Niet-leden van de Kruisvereniging kunnen het á f 20,00 (exclusief evt. verzendkosten) verkrijgen bij de Stichting Spaarndam 700:

hr. H. Koelman	Ringweg 37, tel. 023 - 37 19 43
----------------	---------------------------------

Collecteweek 1993 Nationaal Fonds Kinderhulp (voorheen: Nationaal Fonds Kinderbescherming) van 18 tot en met 24 april

Er zijn in Nederland tienduizenden kinderen die, om wat voor reden dan ook, niet thuis kunnen wonen. Die kinderen groeien op in tehuizen, internaten of pleeggezinnen. Ze worden doorgaans met liefde omringd, maar voor dingen die kleur aan hun bestaan kunnen geven, zijn de bestaande overheidssubsidies vaak ontoereikend. Kinderhulp is er om in zulke situaties een helpende hand te bieden. Zonder op zoek te gaan naar "schuldigen" en zonder te letten op ras, gezindte of nationaliteit, zet het fonds zich in om het leven van die kinderen met minder kansen in Nederland op te fleuren. De mate waarin Kinderhulp dat kan blijven doen, is voor een groot deel afhankelijk van de opbrengst van de jaarlijkse collecteweek. Er wordt vrijwel overal gecollecteerd. Voor wie de collectant desondanks "mist", is het natuurlijk ook altijd mogelijk een bijdrage over te maken op gironummer 40 40 40 ten name van Kinderhulp, Deventer.

Het jeugdwielrennen gaat weer van start.

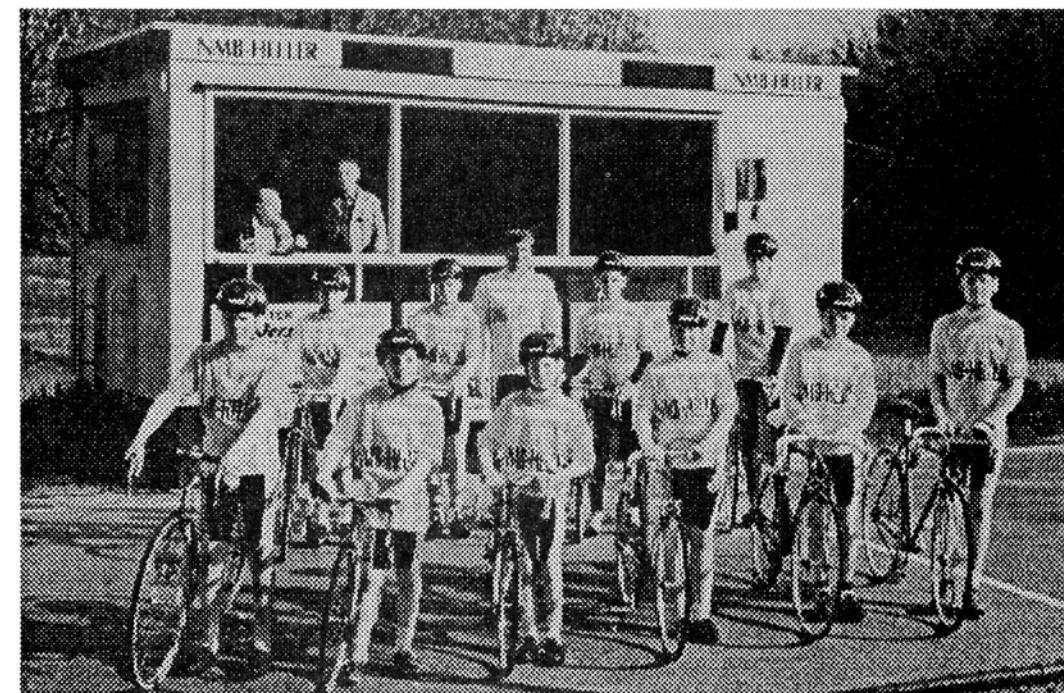

HAARLEMSE SPORTVERENIGING

"De Kampioen"

De wintertijd maakt plaats voor de lente. De schaatsen worden ingevet en de sportfietsen weer uit de schuur of van de zolder gehaald. Je hebt als jongen of meisje weer de kriebels. Naar school fietsen is wel leuk, maar... je wilt wel wat meer zien dan schoolpleinen. Je wilt je krachten op de racefiets graag meten met andere jeugd, net als in die voorjaarsklassiekers of als in de Tour de France.

Waar moet je dan zijn, waar zitten al die andere wielrenners? Wel, die zitten bij de Jeugdafdeling van de HSV "De Kampioen". Een wielrennersvereniging die al zo'n 87 jaar aan de weg timmert. Bij ons kunnen al die jonge wielrenners (in de leeftijd van 8 t/m 14 jaar) terecht. **Elke dinsdag- en donderdagavond van 18.00 tot 19.00 uur** trainen deze renners met veel plezier, onder enthousiaste begeleiding op "hun" wielersbaan "WESTHOFF" in Spaarndam.

Verder mogen deze jongens en meisjes, als ze een licentie hebben, elke zondag bij een club in Noord-Holland tijdens een koers hun krachten met andere renners uit de provincie meten. En verder... hebben wij het nog niet gehad over de wielerkleding die je van ons krijgt of die prachtige helm als je je licentie hebt; over de wildrit of de oliebolle-rit; over de wielerkampen... Dus...kom maar eens met je ouders bij ons kijken tijdens één van onze trainingsavonden. Wil je echter eerst wat meer informatie, laat je vader of moeder dan eens bellen met de jeugdbegeleiders van 'DE KAMPIOEN': **Jan en Ineke Schipper, tel: 37 39 25.**

Wij weten zeker dat we jou binnenkort als kampioen in de dop kunnen verwelkomen bij:

"DE KAMPIOEN".

Dorpsagenda

Speeltuinvereniging "Nieuw Leven"

Op 13 februari en 13 maart hadden we een rommelmarkt in de speeltuin. De opbrengst was voor ons nieuw te bouwen speeltuinhuysje. We kregen ontzettend veel spullen binnen, het is ook een succes geworden. Bij deze wil ik iedereen bedanken voor de inzet.

3 april hebben we een "paas"-kienavond, aanvang 20.00 uur.

25 april is er bootjesdag.

22-23 mei wandeldagen.

8-11 juni avondvierdaagse.

We hebben natuurlijk ook weer de vakantiespelen; we proberen iedere vakantie een programma samen te stellen.

We kunnen natuurlijk nieuwe leden goed gebruiken. Het lidmaatschap kost f 30,- per gezin per jaar.

Als lid krijgt u een korting op tal van clubs en activiteiten.

Tot ziens in de speeltuin!
namens het bestuur, Tineke in 't Veld

Dorpsagenda

vr	19	mrt	Kruisvereniging 100 jaar: receptie	20.00	Dorpscentrum
vr	27	mrt	Nova Zembla: prijsuitreiking jeugd	15.00	Dorpscentrum
za	28	mrt	seizoenopening Kano- en Roeivereniging	14.00	Rietpol
	1	apr	seizoenopening Tennisvereniging		
za	3	apr	kienavond	20.00	Nieuw Leven
di	6	apr	konijnenkeuring	20.00	Dorpscentrum
do	8	apr	vergadering voetbalvereniging De Stal	20.00	Dorpscentrum
di	13	apr	kontaktavond Plattelandsvrouwen	20.00	Dorpscentrum
za	17	apr	autotoertocht SV Spaarnwoude	14.30	Sportpark
zo	18	apr	Stompe Toren: ingebruikneming vleugel		Spaarnwoude
ma	19	apr	jaarvergadering Kano- en Roeivereniging	20.00	Nieuw Leven
zo	25	apr	bootjesdag	11.00	Nieuw Leven
wo	28	apr	opening Westbroekplas		aldaar
vr	30	apr	aubade, kinderspelen		Westkolk
vr	30	apr	koninginnedagbal Oranjevereniging	20.00	Dorpscentrum
zo	2	mei	openingsconcert Stompe Toren		Spaarnwoude
di	4	mei	dodenherdenking	19.30	Kerkplein
di	4	mei	konijnenkeuring	20.00	Dorpscentrum
di	11	mei	kontaktavond Plattelandsvrouwen	20.00	Dorpscentrum
14-15-16	mei		feestweekend SV Spaarnwoude		Sportpark
za	15	mei	rommelmarkt tbv Spaarndams Gem. Koor		Dorpscentrum
za	15	mei	toneeluitvoering Die Spaerne Ghesellen	20.00	Dorpscentrum
zo	16	mei	toneeluitvoering Die Spaerne Ghesellen	20.00	Dorpscentrum
do	20	mei	fietstocht Nova Zembla		
za	22	mei	basketbaltoernooi, seizoensluiting	mid+av	Dorpscentrum
22/23	mei		wandelweekend (5-40 km)	10.00	Nieuw Leven
di	1	jun	konijnenkeuring	20.00	Dorpscentrum
zo	6	jun	opening ruiterspaden, puzzletocht		Dijkland
8-11	jun		avondvierdaagse		Nieuw Leven

